

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒

การใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน

การใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน ปัจจุบันนี้ได้สร้างความสับสนและความไม่เข้าใจ ทำให้เกิดปัญหาในการสื่อสารระหว่างคนไทยที่ใช้ภาษาไทยด้วยกัน เนื่องจากการใช้ภาษาไทยไม่เป็นที่นิยมตามระเบียบแบบแผนของภาษา ดังนั้นผู้ใช้ภาษาไทยทุกคนต้องร่วมกันรับผิดชอบโดยการช่วยกันแก้ปัญหาให้ภาษาไทยดำรงอยู่ซึ่งระเบียบแบบแผน มีการใช้อย่างถูกต้องเหมาะสมและยึดถือเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทยสืบไป

จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายความแตกต่างของการใช้ภาษาได้
- บอกสภาพปัญหาในการใช้ภาษาไทยได้
- บอกปัญหาพื้นฐานของการใช้ภาษาไทยได้
- บอกแนวทางการแก้ปัญหาการใช้ภาษาไทยได้
- บอกแนวทางส่งเสริมการใช้ภาษาไทยได้

เนื้อหา

- ความแตกต่างของการใช้ภาษา
- สภาพปัญหาในการใช้ภาษาไทย
- อิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อการใช้ภาษาไทย
- ศิลปะการใช้ภาษา
- ประสิทธิภาพในการใช้ภาษาไทย

การใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน

ในชีวิตประจำวันเราใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือสื่อความหมายติดต่อสัมพันธ์ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าถ้าไม่มีภาษา มนุษย์ก็จะไม่สามารถสร้างสรรค์ศิลปวิทยาการแขนงต่าง ๆ ให้เจริญงอกงามขึ้นมาได้

ความแตกต่างของการใช้ภาษาไทย

โดยสภาพทั่วไปของสังคมการใช้ภาษาแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

การใช้ภาษาไทยในสังคมชนบท

ภาษาที่ใช้ในชนบท ส่วนใหญ่จะเป็นภาษาพูดและใช้ระหว่างบุคคลที่มีความสนิทสนมคุ้นเคยกันเป็นส่วนใหญ่ รูปแบบของภาษาที่ใช้ก็จะมีแบบแผนที่คล้ายคลึงกัน นิยมใช้ภาษาที่พูดซ้ำคล้อยจองกัน พูดแบบเปรียบเทียบ ส่วนภาษาเขียนมีบทบาทน้อยมากในสังคมชนบท

การใช้ภาษาไทยในสังคมเมือง

การใช้ภาษาของคนในสังคมเมืองมีความหลากหลายมากกว่าคนในชนบท เพราะว่าวิถีชีวิตของคนเมืองมีโอกาสได้พบผู้คนมากมาย การทำงานในเมืองก็จะแตกต่างกับการทำงานในชนบท ซึ่งสภาพการทำงานที่แตกต่างกันนี้ก่อให้เกิดภาษาเฉพาะแบบขึ้นมากมายและภาษาบางอย่างต้องเป็นคนที่อยู่ในวงการเท่านั้นจึงจะเข้าใจได้ดี เช่น

การปริวรรตเงินตรา (ภาษาที่ใช้ในวงการธุรกิจ)

การไถ่ราคาไปจนสูงติดเพดาน (ภาษาที่ใช้ในวงการตลาดหลักทรัพย์)

สภาพปัญหาในการใช้ภาษาไทย

จากสภาพความแตกต่างของสังคม จึงก่อให้เกิดปัญหาการใช้ภาษาไทยในด้านต่าง ๆ มากมาย ทั้งด้านการพูดที่ไม่ชัด การอ่านผิด อ่านแล้วไม่เข้าใจเรื่อง การเขียนคำผิด เขียนแล้วผู้อ่านไม่เข้าใจ หรือการฟังที่ไม่มีสมาธิ โดยมีความเกี่ยวเนื่องกับทักษะการใช้ทั้ง ๔ ด้าน ดังนี้

ปัญหาด้านการฟัง

ปัญหาด้านการฟังโดยรวมสามารถสรุปได้ดังนี้

๑. ผู้ฟัง ฟังไม่รู้เรื่อง เพราะไม่สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องได้ หรือจับใจความได้เพียงบางส่วน
๒. ผู้ฟังขาดความตั้งใจในการฟัง หรือขาดสมาธิต่อเรื่องที่ฟัง
๓. ผู้ฟังขาดความรู้เรื่องภาษา จึงเข้าใจเรื่องที่มีคำศัพท์ยาก หรือมีข้อความซับซ้อน
๔. ผู้ฟังขาดการฝึกฝนด้านการฟัง เพราะคิดว่าเป็นทักษะพื้นฐาน ไม่มีสำคัญมากเท่ากับทักษะด้านอื่นที่จะต้องฝึกฝน
๕. ผู้ฟังไม่สามารถวิเคราะห์เจตนาของผู้พูด จึงไม่สามารถตอบสนองความประสงค์ของผู้พูดได้
๖. ผู้ฟังไม่สามารถแยกประเด็นสำคัญของเรื่อง เพราะไม่ทราบความประสงค์ของผู้พูด
๗. ผู้ฟังไม่สามารถประเมินสารที่ฟังได้ว่าสิ่งใดควรเชื่อหรือไม่ควรเชื่อ สิ่งใดควรนำไปปฏิบัติ หรือควรหลีกเลี่ยง

ปัญหาด้านการพูด

ปัญหาด้านการพูดโดยรวมสามารถสรุปได้ดังนี้

๑. ผู้พูดออกเสียง ร ล และเสียงควบกล้ำไม่ชัดเจน ทำให้ผู้ฟังเกิดความสับสน หรือเข้าใจความหมายผิด
๒. ผู้พูดใช้ถ้อยคำผิดระดับของภาษา ไม่ถูกต้องตามกาลเทศะหรือบุคคล
๓. ผู้พูดขาดทักษะในการถ่ายทอดคำพูดให้ผู้ฟังรับรู้ความรู้สึกนึกคิด หรือความประสงค์ของตนได้
๔. ผู้พูด พูดโดยไม่มีเนื้อหาสาระ เพราะขาดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่จะพูด
๕. ผู้พูดมีอคติต่อผู้ฟัง หรือไม่ให้เกิดดีผู้ฟัง จึงขาดการเตรียมการพูด ทำให้ลำดับเนื้อหา สับสน หรือข้อมูลขาดข้อเท็จจริง
๖. ผู้พูดอธิบายหรือโต้แย้งไม่ตรงประเด็นตามที่ผู้ฟังต้องการคำตอบ
๗. ผู้พูดขาดความเชื่อมั่นในตนเอง เนื่องจากคิดว่าตนเองมีข้อบกพร่องในด้านบุคลิกภาพ น้ำเสียง ฐานะ การศึกษา ฯลฯ
๘. ผู้พูดใช้ภาษาถิ่น ภาษาเฉพาะกลุ่ม หรือ คำที่ไม่สื่อความหมายโดยทั่วไป เช่น คำสแลง

๕. ผู้พูดมีความเข้าใจผิดเกี่ยวกับการพูด คิดว่าการพูดให้ผู้ฟังสนุกสนาน หัวเราะ เป็นการพูดที่ดี แม้จะไม่มีสาระ (วิรัช วงศ์กัณน์ทวัฒน์, ๒๕๓๕ : ๑๖๖)

ปัญหาด้านการอ่าน

การอ่านมีอยู่ด้วยกัน ๒ ประเภท คือการอ่านในใจและอ่านออกเสียง สำหรับการอ่านในใจ ปัญหาที่เกิดขึ้นจะเกี่ยวข้องกับตัวผู้อ่าน ไม่ได้เกิดปัญหาที่การสื่อสาร แต่สำหรับการอ่านออกเสียงให้คนอื่นฟังปัญหาจะเกิดลักษณะเดียวกันกับการพูด คือการออกเสียงไม่ถูกต้องชัดเจนตามหลักเกณฑ์ภาษาไทย ซึ่งจะทำให้ผู้ฟังไม่เข้าใจหรือฟังความหมายผิดไปจากจุดประสงค์ของผู้เขียน นอกจากนั้นยังพบปัญหาด้านการอ่านอีกเช่น

- ไม่ชอบอ่านหนังสือ อาจมาจากสภาพปัญหาสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากมีสิ่งอื่นที่สามารถสื่อสารและรับรู้กันได้เร็วกว่าการอ่าน เช่น การฟังวิทยุหรือดูโทรทัศน์

- ไม่รักการอ่าน กรณีนี้อาจเป็นความผิดพลาดของครูอาจารย์ หรือผู้ปกครองที่ละเลยมาตั้งแต่ต้น จึงทำให้นักเรียนไม่มีนิสัยรักการอ่าน

- ขาดวิจารณญาณในการอ่าน การไม่รู้จักเลือกหนังสือที่มีประโยชน์ อ่านหนังสือแล้วไม่รู้ว่าจะไรควรนำมาเป็นแบบอย่างเพื่อใช้ในการชีวิตประจำวัน ซึ่งปัญหาด้านการอ่านโดยรวมสามารถสรุปได้ดังนี้

๑. ผู้อ่านออกเสียงคำที่อ่านไม่ถูกต้อง เพราะเคยชินหรือจำมาผิด ๆ
๒. ผู้อ่านขาดความรู้ในการอ่าน ไม่เข้าใจศัพท์ยาก หรือไม่สามารถจับประเด็นสำคัญได้
๓. ผู้อ่านเว้นวรรคตอนไม่ถูกต้อง ทำให้ความหมายผิดไป
๔. ผู้อ่านจับใจความสำคัญของเรื่องไม่ได้ หรือบางครั้งไม่สามารถแยกแยะข้อเท็จจริงออกจากข้อคิดเห็นได้

๕. ผู้อ่านขาดทักษะในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลในการอ่านเพิ่มเติม

๖. ผู้อ่านไม่สามารถประเมินค่าจากสารที่อ่านได้ว่าสิ่งใดควรเชื่อ สิ่งใดไม่ควรเชื่อ

๗. ผู้อ่านขาดสมาธิหรือความตั้งใจในการอ่าน

(วิรัช วงศ์กัณน์ทวัฒน์, ๒๕๓๕ : ๑๖๗)

ปัญหาด้านการเขียน

ปัญหาของการเขียนส่วนมากเป็นเรื่องของตัวสะกด การันต์ การเว้นวรรคตอน และที่สำคัญได้แก่การเลือกใช้คำซึ่งอาจจำแนกได้คือ การใช้คำผิดไปจากความหมายเดิม ซึ่งปัญหาด้านการเขียนโดยรวม สามารถสรุปได้ดังนี้

๑. ผู้เขียนสะกดคำผิด เป็นเพราะความเคยชิน ไม่ระมัดระวัง ไม่รู้ความหมายของคำ หรือจำมาผิด ๆ
๒. ผู้เขียนใช้คำสำนวนภาษาและใช้ประโยคไม่ถูกต้องเพราะไม่ศึกษาให้เข้าใจอย่างถ่องแท้
๓. ผู้เขียนไม่สามารถลำดับความในการเขียนได้
๔. ผู้เขียนไม่สามารถเขียนสรุปความได้ เนื่องจากจับใจความสำคัญของเรื่องไม่ได้
๕. ผู้เขียนขาดความสนใจที่จะฝึกทักษะการเขียนของตนเองให้ดีขึ้น
๖. ผู้เขียนขาดทักษะในการศึกษาค้นคว้าข้อมูล หรือสะสมความรู้จากแหล่งวิทยาการต่าง ๆ (วิรัช วงศ์กัณันท์วัฒนา, ๒๕๓๕ : ๑๖๗)

อิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อการใช้ภาษาไทยปัจจุบัน

ความหมายและประเภทของสื่อมวลชน

สื่อมวลชน ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕ ได้ให้ความหมายว่า สื่อมวลชนหมายถึงสื่อกลางที่จะนำข่าวและความรู้ไปสู่มหาชน อันได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และภาพยนตร์

สื่อมวลชนจำแนกออกเป็นประเภทได้ ดังนี้

๑. หนังสือพิมพ์ข่าว (Newspaper)
๒. นิตยสาร หรือหนังสือรายต่าง ๆ (Magazine)
๓. วิทยุกระจายเสียง(Radio Broadcasting)
๔. โทรทัศน์ (Television)
๕. ภาพยนตร์ (Motion picture)

อิทธิพลของสื่อมวลชน

ปัจจุบันสื่อมวลชนที่มีอิทธิพลและมีบทบาทต่อการใช้ภาษาไทย ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ มีบทบาทสำคัญต่อการพูดและการเขียนของคนทุกคนทุกชนชั้นในสังคม สื่อมวลชนประเภทสิ่งตีพิมพ์แม้ว่าจะมีแพร่หลายอยู่ในวงจำกัด แต่สิ่งพิมพ์เป็นสื่อที่ค่อนข้างถาวร จะพบว่าภาษาเขียนที่อยู่ในสิ่งพิมพ์นั้นจะเป็นแบบอย่างให้ผู้อ่านใช้ตามไปโดยไม่รู้ตัว ปัจจุบันจึงมักพบว่าทั้งภาษาพูดและภาษาเขียนที่ใช้กันในหมู่นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไปมักได้รับแบบอย่างมาจากสื่อมวลชนประเภทดังกล่าวนี้อยู่มาก

ลักษณะหรือข้อสังเกตเกี่ยวกับการใช้ภาษาไทยในหนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ มีดังนี้

หนังสือพิมพ์ ปัจจุบันหนังสือพิมพ์รายวันของเมืองไทยมีมากมายหลายฉบับ แต่ละฉบับก็มุ่งที่จะแข่งขันในการเสนอข่าวโดยใช้สำนวนใหม่ ๆ แปลก ๆ เพื่อให้สะดุดตา หรือต้องการให้ข่าวนั้นเด่น เร้าใจ ให้ผู้อ่านอยากซื้อ ดังนั้น เราจึงมักพบถ้อยคำหรือข้อความที่โลดโผน รุนแรง ก้าวร้าว โดยไม่คำนึงถึงผลเสียที่มีต่อวัฒนธรรมการใช้ภาษาสักเท่าไรนัก

ตัวอย่างการใช้คำ

อื้อซ่า เจ๋งเป้ง ชังเต

กระจอก เซ็งกะเค้ะ โคตรชวย

ชังเต ทุ่ซี่ สะด๊วบ

ตัวอย่างการใช้คำพูดห้วนๆ

ตลาดหมูอีสานถูกเนื้อหมาตียับ (ไทยรัฐ : ๒๒ ก.ค. ๒๕)

จีจย. ขัชนคอสะพาน “ด๊ับ” (แนวหน้า : ๓๑ ก.ค. ๒๕)

- ตัวอย่างการใช้โฆษณาจากหนังสือพิมพ์ ใช้คำง่าย ๆ สั้น ๆ เช่น

เหยาแล้ว
ชิม
ถึงแล้ว

วิทยุและโทรทัศน์ ปัจจุบันวิทยุและโทรทัศน์มีรายการต่าง ๆ เพิ่มขึ้นมากมาย แบ่งรายการอย่างกว้าง ๆ ได้ ๒ ภาค คือ ภาคความรู้ และภาคความบันเทิง ระหว่างช่องว่างของรายการก็จะเป็นโฆษณาสินค้าชนิดต่าง ๆ

รายการที่เป็นข่าวและและบทความสนทนานับได้ว่าการใช้ภาษาไทยอยู่ในระดับที่ดี เพราะผู้จัดรายการตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาของชาติ แต่ส่วนที่เป็นโฆษณาพบว่ายังมีการใช้ภาษาที่น่าเป็นห่วงอยู่มาก ตัวอย่าง เช่น

ตัวอย่างการใช้ภาษาในการโฆษณาจากวิทยุและโทรทัศน์

๑. ใช้ภาษาต่างประเทศปนภาษาไทย

ยากันยุง ... พลั๊งนี่อ

หรรอโยย่าให้เซด..

๒. ใช้ภาษาสแลงให้น่าสนใจ เช่น

กระทิงแดงชูซ่า ๆ

หวานซ่าอรรอยติดใจ

๓. ใช้ถ้อยคำกำกวม เช่น

กระทิงแดงแม้แต่ตาก็ยังชูซ่า ๆ

วันเบา ๆ ต้องใช้ของเบา ๆ

๔. ใช้ถ้อยคำสั้นรวบรัด เช่น

ต้องไค้กชิ

๕. ใช้ภาษาเกินความเป็นจริง เช่น

ฮานามิ ข้าวเกรียบรวยเพื่อน

ไซโก้..เจ้าแห่งเวลา

ดังได้กล่าวมาแล้วว่าสภาพปัญหาการใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน มีปัญหาใหญ่ ๆ ด้วยกัน ๒ ด้าน คือด้านการออกเสียงและการเขียน ปัจจุบันในด้านสื่อมวลชนนั้นก็มิมีอิทธิพลต่อการใช้ภาษาอยู่มาก จึงเห็นว่าเป็นหน้าที่คนไทยทุกคนควรตระหนักและรับผิดชอบ โดยช่วยกันแก้ไขข้อบกพร่องในการใช้ภาษาให้ถูกต้อง

ศิลปะการใช้ภาษา

ศิลปะการใช้ภาษาไทย ประกอบด้วยสิ่งสำคัญ ๓ ประการ ดังนี้

๑. การใช้คำ
๒. การเรียบเรียงประโยค
๓. การใช้สำนวนโวหาร

การใช้คำ

การติดต่อระหว่างกันจะให้ประสบความสำเร็จนั้น ผู้ใช้จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับการใช้คำจึงจะสื่อความหมายได้ตรงตามที่ต้องการ ทั้งสะดวกและก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดี

การใช้คำมีข้อกำหนดดังต่อไปนี้

๑. การใช้คำให้ตรงความหมาย

การใช้คำให้ตรงความหมาย มีข้อควรระวังได้แก่

๑.๑ รู้จักใช้คำที่มีความหมายคล้ายกัน ภาษาไทยมีคำที่มีความหมายคล้ายกันอยู่มาก คำเหล่านี้แม้มีความหมายร่วมกันแต่ก็มีความหมายแตกต่างกัน เช่น

- แมง - สัตว์มี ๘ ขา ไม่มีกระดูกสันหลัง ไม่มีปีก ไม่มีหนวด
- แมลง - สัตว์มี ๖ ขา ไม่มีกระดูกสันหลัง
- อนุมัติ - เห็นชอบตามระเบียบที่กำหนดไว้
- อนุญาต - ตกลง ยินยอม

๑.๒ รู้จักใช้คำที่มีความหมายนัยตรงและนัยประหวัด ก็ต้องระวังในการเลือกใช้คำที่มีความหมายกระชับ ชัดเจน ไม่ให้ผู้อ่านคิดว่ามีความหมายนัยประหวัด ใช้บริบทช่วยให้ความหมายชัดเจนขึ้น เช่น

“เต่า” อาจหมายถึงสัตว์น้ำชนิดหนึ่ง หรืออาจคิดไปถึงความโง่เขลาก็ได้

๑.๓ รู้จักใช้คำที่มีความหมายชัดเจน ไม่กำกวม เพราะอาจทำให้เข้าใจความหมายผิดพลาดได้ เช่น

“อาหารเย็นหมดแล้ว” อาหารเย็น อาจหมายถึงอาหารมื้อเย็น หรือ อาหารไม่ร้อนแล้ว

๑.๔ รู้จักความหมายเฉพาะคำ ผู้ใช้คำต้องรู้จักความหมายเฉพาะของคำ เพื่อจะได้สื่อความหมายตรงตามที่ต้องการ และไม่ทำให้ผู้อื่นสับสน เช่น เผยแพร่ - ทำให้ขยายออกไป / เผยแพร่ - โฆษณาให้แพร่หลาย

๑.๕ รู้จักใช้คำที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับคำอื่นให้เหมาะสม คำพวกนี้อาจมีความหมายแน่ชัด แต่เป็นคำสำคัญที่ช่วยให้การสื่อสารชัดเจนขึ้น เช่น จี เพราะ เนื่องจาก นั้น แล้ว จึง

๑.๖ รู้จักใช้คำให้ตรงตามความนิยม คำที่มีความหมายเดียวกันอาจใช้แทนกันได้ และไม่ได้ในบางครั้ง เช่น คำที่มีความหมายว่า “กิน” มีอยู่หลายคำ แต่การใช้ต่างกัน เช่น แมวกินปลา / คุณพ่อรับประทานอาหาร / พระฉันภัตตาหาร

๒. การใช้คำให้เหมาะสมแก่กาลเทศะและบุคคล

ในการสื่อสารระหว่างกันต้องคำนึงถึงฐานะของบุคคลและโอกาส การใช้ภาษาต้องให้มีความเหมาะสมด้วย

- คำที่ใช้ในโอกาสที่ไม่เป็นทางการ เช่น คุณน้า ผู้หญิง เมีย พ่อ
- คำที่ใช้ในโอกาสที่เป็นทางการ เช่น คุณาภยบุตร สุภาพสตรี ภรรยา บิดา

๓. การใช้คำที่ทำให้มองเห็นภาพ หรือให้ความรู้สึกชัดเจนเป็นพิเศษ

ภาษาไทยมีคำจำนวนมากที่ทำให้มองเห็นภาพ หรือให้ความรู้สึกผ่านทางหู ตา จมูก กาย ใจ เช่น คำที่ให้ความรู้สึกผ่านทางหู เช่น ดัง ค่อย ทุ้ม / ทางตา เช่น อ้วน กลม สูง / ทางจมูก เช่น หอม ชวน เหม็น

๔. รู้จักวิธีหลากคำ

หลากคำคือการเลือกใช้คำที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน หรือใกล้เคียงแทนกัน เพื่อไม่ให้ใช้คำเดิมซ้ำๆ เช่น คำว่า “ชอบ” อาจเปลี่ยนแปลงไปใช้คำว่า สนใจ พอใจ เพลิดเพลิน ทั้งนี้การใช้คำใดต้องดูให้เหมาะสมด้วย

๕. รู้จักสังเกตบริบทของคำ

คำในภาษาไทยจะรู้ความหมายได้ชัดเจนจะต้องสังเกตดูจากบริบท เพราะจะช่วยบอกความสัมพันธ์ของคำกับคำอื่นได้ด้วย นอกจากนั้นยังช่วยบอกเจตนาของผู้ส่งสารได้ด้วย เช่น แม่ขอคเณศปลา “ขอค” ในที่นี้ หมายถึง ทำให้หลุดออกมาลดการขูด และ แม่ขอคเชือก “ขอค” ในที่นี้ หมายถึง ขมวดเป็นปม

การเรียงเรียงประโยค

การเรียงลำดับคำในประโยคโดยทั่วไปมี ดังนี้

๑. ประธานอยู่หน้ากริยา
๒. กรรม หรือ ส่วนเติมเต็มอยู่หลังคำกริยา หรือคำแสดงอาการ
๓. คำขยายประธานอยู่หลังประธาน
๔. คำขยายกรรม หรือส่วนเติมเต็มอยู่หลังกรรม
๕. คำขยายกริยา โดยปกติอยู่หลังคำกริยา แต่ถ้าประโยคนั้นมีกรรมหรือส่วนเติมเต็ม คำขยายกริยาต้องอยู่หลังกรรม คำบอกจำนวนนับอยู่หลังลักษณะนาม
๖. คำบุพบท ใช้ตามหลังคำกริยา และนำหน้ากรรม
๗. คำลักษณะนามอยู่หลังกรรม คำบอกจำนวนนับอยู่หน้าลักษณะนาม

ตัวอย่าง

ประธาน	ขยายประธาน	กริยา	บุพบท	กรรม หรือ ส่วนเติมเต็ม	ขยายกรรม	ขยายกริยา
อาจารย์ใหญ่	โรงเรียนอนุบาล	ชอบซื้อ	-	หนังสือ	การ์ตูน	มาก
เด็ก ๆ	ส่วนใหญ่	วิ่งเล่นอยู่	ที่	ตลาด	น้ำ	อย่างสนุกสนาน
พวกเรา	นักศึกษา	มี	-	หน้าที่	เรียนหนังสือ	

๑๑

การใช้สำนวนโวหาร

สำนวน คือถ้อยคำที่เรียบเรียง และมีความหมายไม่ตรงตามตัว การเลือกใช้สำนวนมีดังนี้

๑. ไม่ใช้สำนวนที่มีการเปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะเป็นด้านความหมาย หรือถ้อยคำ หรือสำนวนเก่าที่เลิกใช้ไปแล้ว

สำนวนเดิม	สำนวนปัจจุบัน	ความหมาย
หยิบผิด	จับผิด	พยายามหาความผิดจนได้
ดีท่ายครัว	เข้าติดต่องานผู้หญิงที่เป็นผู้ใหญ่ในบ้าน	เข้าติดต่องานในเชิงชู้สาว

๒. ใช้สำนวนให้เหมาะสมกับความหมาย ที่มา หรือการเปรียบเทียบของสำนวนนั้น ๆ

ต้องสอดคล้องกับกาลเทศะและบุคคล ดังนี้

- ๒.๑ ใช้เพื่อสั่งสอน หรือเตือนสติ เช่น รักยาวให้สั้น รักสั้นให้ต่อ

สิบตาเห็นไม่เท่ามือคลำ

๒.๒ ใช้เพื่อเปรียบเทียบ เช่น รกคนดีกว่ารกหญิง

๒.๓ ใช้เพื่อประชดประชัน เช่น กบเลือกนาย เสือกระดาศ สีซอให้ควายฟัง

๒.๔ ใช้เพื่อแสดงความชื่นชม เช่น เพชรน้ำหนึ่ง कमในฝัก

๒.๕ ใช้เพื่อบำเหน็จหรือว่ากล่าว เช่น จับปลาสองมือ คางคกขึ้นวอ แมงปอใส่ตุ้ดตุ้ด

โวหาร คือ ถ้อยคำที่สื่อสารด้วยการเรียบเรียงอย่างมีวิธีการ มีศิลปะ และมีชั้นเชิงในการเขียน เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจและรับรู้ข่าวสารที่เป็นความจริง ความคิด ประสบการณ์ โดยให้เกิดจินตนาการตรงกับที่ผู้เขียนต้องการ

โวหารที่นิยมใช้มี ๕ ประเภท คือ

๑. บรรยายโวหาร

๒. พรรณนาโวหาร

๓. เทศนาโวหาร

๔. สารกโวหาร

๕. อุปมาโวหาร

ประสิทธิภาพในการใช้ภาษา

การใช้ภาษาไทยที่ขาดประสิทธิภาพจะก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการสื่อสารเป็นอย่างมาก ดังนั้นในฐานะที่เราเป็นคนใช้ภาษาในชีวิตประจำวันจึงควรใช้อย่างถูกต้อง

ประสิทธิภาพในการใช้ภาษาไทยที่สำคัญแบ่งออกเป็น ๓ ด้านใหญ่ๆ คือ

๑. **ด้านการออกเสียง** การออกเสียงเป็นสิ่งที่ใช้มากที่สุดในการสื่อสาร คนส่วนใหญ่ มักจะไม่ค่อยระมัดระวังในการออกเสียง เพราะคิดว่าคงไม่เกิดปัญหา แต่ความจริงแล้วการออกเสียงคำผิด ความหมายก็จะผิด และเป็นผลทำให้ผู้ฟังเข้าใจผิดไปด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการออกเสียงอักษรควบกล้ำ ร, ล, ว ตัวอย่าง เช่น รัก ออกเสียงเป็น ลัก โดยรัก หมายถึง ชอบอย่างผูกพัน ลัก หมายถึง การลอบทำในสิ่งที่ผิด

นอกจากนั้นการเว้นวรรคตอนในการออกเสียง ก็มีผลกระทบต่อความเข้าใจของผู้ฟังเช่นกันตัวอย่าง เช่น กาแฟเย็น / หมดแล้ว (หมายถึง กาแฟเย็น หมดแล้ว) กาแฟ / เย็นหมดแล้ว (หมายถึง กาแฟ เย็นหมดแล้ว)

นี่เนื้อ / สุนัขผมชอบกิน (หมายถึง นี่เนื้อ สุนัขของผมชอบกินเนื้อ)

นี่เนื้อสุนัข / ผมชอบกิน (หมายถึง ผมชอบกินเนื้อสุนัข)

๒. **ด้านการเขียน** การเขียนเป็นรูปแบบหนึ่งของการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมาย หากเขียนผิด จะทำให้การสื่อความหมายผิดไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของอักขระวิธการสะกดการันต์ และการเว้นวรรคตอน ตัวอย่าง เช่น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จประภาสยุโรป (ประภาส ผิด เพราะแปลว่า แสงสว่าง ควรใช้ ประพาส แปลว่า ไปต่างถิ่น ต่างแดน)

นั่งชมกีฬาบนอัศจรรย์

(อัศจรรย์ ผิด เพราะแปลว่า แปลกประหลาด ควรใช้ อัศจรรย์ แปลว่า ที่นั่งเป็นชั้นลักษณะเป็นรูปครึ่งวงกลม)

๒. **ด้านการใช้คำ** การใช้คำไม่ถูกต้องอาจสร้างความไม่เข้าใจให้เกิดขึ้นได้ เช่น ใช้คำผิดความหมาย
 ผิดหน้าที่ มีความหมายกำกวมตีความหมายได้หลายแง่ ตลอดจนการเลือกใช้คำที่ไม่เหมาะสม
 กับกาลเทศะและฐานะของบุคคล

เช่น

- นิคพยายาม**สอดส่อง**สายตามองหานุช (สอดส่อง หมายถึง ตรวจตรา,เอาใจใส่ดูแล)
 - นิคพยายาม**สอดส่าย**สายตามองหานุช (สอดส่าย หมายถึง มองหา)
- (ประโยคที่๒ ถูกต้อง)

ผมมาหาแต่อาจารย์**แก**ไม่อยู่ (แก เป็นคำที่ไม่สุภาพไม่เหมาะกับฐานะครูอาจารย์)
 ผมมาหาแต่อาจารย์**ท่าน**ไม่อยู่ (ท่าน เป็นคำสุภาพและเหมาะกับฐานะครูอาจารย์)
 แม่**อุ้ม**น้องร้องไห้ (กำกวม เพราะไม่ทราบว่า แม่ร้องไห้ หรือน้องร้องไห้กันแน่)

สรุป ในการใช้ภาษาไทยแต่ละครั้ง ถ้าผู้ใช้ภาษามีความสามารถครบทั้ง ๓ ด้าน ถือได้ว่าเป็นผู้ที่มีประสิทธิภาพในการใช้ภาษาเป็นอย่างดี ก็จะทำให้การสื่อสารเป็นไปอย่างชัดเจน บรรลุตามวัตถุประสงค์ทุกประการ

กิจกรรมทำหน่วยการเรียนรู้ที่ ๒

คำสั่ง ชุดที่ ๑ จงเปลี่ยนคำที่ขีดเส้นใต้ให้เป็นคำที่ถูกต้องที่สุด

๑. พระกำลังกินอาหาร

๒. มุ้งหมอนเครื่องนอนต้องตากแดดเสียบ้าง

๓. เจ้าอาวาสไม้สบาย นอนอยู่ที่วัด

----------------------	----------------------

๔. แดงถวายของแก่พระภิกษุ

๕. พระปฐมเจดีย์หลังนี้เก่าแก่ที่สุด

๖. พระมหานาคเจ้าอาวาสวัดเหนือตายเมื่อคืนนี้

๗. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จ ไปเที่ยวประเทศลาว

๘. สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถทักทายกับประชาชนที่รอรับเสด็จ

๙. พระเจ้าหลานเธอพระองค์เจ้าสิริวิณวรีวรีย์รัตนพังเทศน์

๑๐. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวให้ปริญญาดุษฎีบัณฑิตแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

คำสั่ง ชุดที่ ๒ จงเลือกลักษณะนามที่ถูกต้องเติมลงในช่องว่าง

๑. สุดาไปซื้อจักรเย็บผ้ามาจำนวน ๓ ...

๒. สถาบันการพลศึกษา จัดซื้อธงชาติมีด้ามทั้งหมด 80...

๓. นักศึกษาจำนวน 80 คน พักในกระโจมที่จัดให้จำนวน 10 ..

๔. ในกรุงเทพมหานครมีชุมชนแออัดหลาย...

๕. พรานป่าเจอซากศพลูกช้าง จำนวน 2

๖. ที่บ้านรุจิมีขอด้วง 4 ...

๗. สุดาสั่งให้มารศรีซื้อกระเจกเงมาให้ 1 ...

๘. ดำหกล้มกระดุกแขนหัก 2 ...

๙. การสอบเข้ามหาวิทยาลัยมีเงื่อนไขที่ต้องปฏิบัติตามทั้งหมด 10...

๑๐. การสร้างสถานีรถไฟ จำเป็นต้องมีต่อมรองรับทั้งหมด 250 ...
